

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 3. Закона о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 42/04), Статута Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине (усаглашени пречишћени текст од 10. марта 2006. године), Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ (даље: Комисија), на сједници одржаној 10.2.2020. године, доноси

ОДЛУКУ

о критеријима и процедурама полагања испита за стицање звања у рачуноводственој професији у Босни и Херцеговини

I. Опште одредбе

Члан 1.

- (1) Овом одлуком утврђују се: стандардни датуми, вријеме, формати, правила и процедуре испитивања те квалификовање и именовање испитивача, а везано за стицање професионалних звања у рачуноводственој професији у БиХ.

II. Стандардни датуми, вријеме (термин) испита, стандардни формати и правила

Члан 2.

- (1) Испити за сваки предмет у оквиру тестирања-испита за професионалне рачуновође и ревизоре у БиХ морају испуњавати слиједеће критерије и стандарде.
 - a) Испити ће се одржавати у седмици која почиње другим понедјељком у мјесецу мају и новембру сваке године.
 - b) Прецизан распоред одржавања испита за сваку годину објављиваће Комисија и Савез рачуновођа и ревизора РС и Савез рачуновођа, ревизора и финансијских дјелатника ФБиХ (ентитетски Савези) на својим web страницама најкасније до краја фебруара сваке године.
 - c) Испити ће почињати и завршавати у исто вријеме и на исти дан у цијелој БиХ.
 - d) Испити ће трајати 120 минута за први ниво сертификације (звање СРТ) и 180 минута за другИ и трећИ НИВО сертификације (звање СР и ОР).
 - e) Од кандидата се захтјева да се појаве 30 минута (али не више од 60 минута) раније, како би их се могла извршити регистрација и одредити распоред сједења.
 - f) Није дозвољено да кандидати задрже испитна питања након што заврше са писањем испита.
 - g) Кандидатима није дозвољено уношење било каквог папира за биљешке на испит, или да након испита задрже били какав папир са биљешкама који им је дат током испита, чак и ако дати папир није коришћен или је само дјеломично искоришћен.

- h) Мобилни телефони и лаптоп рачунари на листи су забрањене опреме на испиту.
- i) Ни једном кандидату не смије се дозволити напуштање испита прије него што прође 60 минута од почетка испита. Сваки кандидат који захтијева да изађе раније, аутоматски добија непролазну оцјену.
- j) Кандидатима неће бити дозвољено да међусобно разговарају у испитним дворанама. Било који покушај од стране кандидата да преписују довшће до удаљавања с испита и не полагањем испита.
- k) Прије, током и након испитивања није допуштено понашање које ће ометати остале кандидате. Испитни тим ће извијестити Комисију и ентитетске Савезе о неприкладном понашању.
- l) Кандидатима ће се дозволити да на испит донесу и користе безвучне и бежичне калкулаторе. Калкулатори с алфа-нумеричком тастатуром и графичким приказима су међутим забрањени.
- m) Детаљна листа осталих испитних правила биће доступна кандидатима на web страницама Комисије и ентитетских Савеза, али и извјешена у испитним дворанама.
- n) Ентитетски Савези ће, након што прође 30 дана од завршетка седмице у којој је одржан испит, поставити испитна питања на интернет или их на други начин учинити доступнима кандидатима и институцијама за обуку.

III. Регистрација и процедуре испитивања

Члан 3.

Регистрација код ентитетских Савеза, накнаде за полагање испита

- (1) Лица која желе полагати испите морају се регистровати као кандидати код ентитетског Савеза до 30.3. за испитни рок у мјесецу мају, односно до 30.9. за испитни рок у новембру.
- (2) Начин регистрације и потребна документација доступна је на web страницама ентитетских Савеза.
- (3) Висину накнаде за полагање испита одређује Комисија.
- (4) Накнада за испит не може се вратити или пренијети.
- (5) Испити ће се одржавати првенствено у одобреним испитним центрима у: Сарајеву, Мостару и Бањој Луци, а по потреби и у другим испитним центрима. Ентитетски Савези ће детаље везане за испитне центре, заједно с упутствима, смјерницама и осталим релевантним информацијама за кандидате учинити доступнима путем својих web страница.

Члан 4.

Процедуре испитивања

- (1) Кандидат може полагати максимално 4 испита на једном испитном року.

- (2) Број излазака на испит/ поновног полагања испита није ограничен, као ни укупно вријеме које је неком кандидату потребно да положи све испите.
- (3) Испитна питања саставља тим испитивача који је организован тако да сваки испит (питања за испите са одговорима) провјеравају најмање два различита члана тима. Сваки тим је одговоран за састављање испитних питања и писање предложених рјешења. Испитним тимовима руководе главни испитивачи.
- (4) Испитивачи су дужни Комисији пријавити сваки покушај од стране кандидата да са њима разговара о будућим испитним питањима.
- (5) Радови се оцјењују под строгим надзором тима испитивача, а оцијењени радови се бирају методом случајног узорка те провјеравају од стране главног испитивача.
- (6) Приликом оцјењивања рада/испита, не смије се имати било каква могућност да се утврди ко је кандидат чији се рад оцјењује, нити ће знати је ли је то први пут да дотични кандидат полаже тај испит, које је друге испите кандидат полагао на овом року, или било какве друге детаље у смислу прошлих контаката кандидата с ентитетским Савезом.
- (7) Оцјена кандидата на било којем испиту мора бити у потпуности независна од његових пријашњих испита, као и од рада-успјеха осталих кандидата.
- (8) Ниједан од ентитетских Савеза неће тражити, нити очекивати да одређени постотак кандидата који полажу испит буду успјешни на сваком испитном року.
- (9) Сви испити ће бити писани и проводит ће се на српском језику од стране Савеза рачуновођа и ревизора РС и босанском/хрватском језику од стране Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских дјелатника ФБиХ.
- (10) Пролазна оцјена на сваком испиту захтијева 50% позитивних рјешења.
- (11) Резултати тестирања бит ће доступни кандидатима по истеку 30 дана од завршетка седмице у којој је одржан испит.
- (12) Приликом објаве резултата тестирања користе се појмови „положио“ односно „није положио“ испит не наводећи број остварених бодова. Такође се не објављују имена и презимена кандидата него нпр. шифра кандидата или се користи други одговарајући систем с циљем заштите личних података.
- (13) Под условом да плати накнаду, чији ће износ бити утврђен и с времена на вријеме преиспитиван од стране ентитетских Савеза, било који кандидат може тражити поновну оцјену свог рада. У том случају кандидат ће, у року од 30 дана од датума подношења захтјева, добити писани извјештај о свом раду (испитни одговорима).
- (14) Идентитет кандидата ни у ком случају не смије бити откривен испитивачу.
- (15) Раније наведеном накнадом се покривају стварни трошкови припремања извјештаја за кандидате.
- (16) У случају да се утврди да је дошло до грешке или пропуста, испитивач ће припремити извјештај и предложити Комисији да се бодови (оцјене) који су дати кандидату или групи кандидата поправе.
- (17) У таквом случају, износ накнаде који је платио за услугу провјере свог рада ће бити му враћен (рефундиран).

(18) Испитни тимови су одговорни да испити на свим нивоима задовољавају циљеве Комисије кад је у питању почетни професионални развој, да представљају поштене провјере знања и вјештина, да буду добро избалансирани и технички исправни и тачни.

(19) Испитни тимови ће преконтролисати развијање и провјере знања и вјештина из сваког обавезног предмета у оквиру наставног плана и програма и то за сваки испитни рок.

(20) Испитивачима или испитним тимовима није дозвољено да без сагласности Комисије преправљају упутства за било који појединачни испит или за све испите.

(21) Свака измјена структуре испита и/или наставног плана и програма, и/или формата испитног теста (испита) мора бити одобрена од стране Комисије.

(22) Информације о наставном плану и програму, испитима, формату испита и повезаним правилима и прописима ће бити стављене на располагање потенцијалним и постојећим кандидатима.

IV. Квалификације и именовање испитивача

Члан 5.

(1) Сви испитивачи морају имати универзитетску диплому из: рачуноводства, ревизије, пословних финансија или подузетништва признату у БиХ.

(2) Сваки испитивач мора имати најмање двије године искуства у смислу рада у образовању, као што је држање наставе или обука.

(3) Сваки испитивач мора имати и стручна знања из предметних области.

(4) Комисија именује панел испитивача и главне испитиваче (по једног за сваки ентитетски Савез). Главни испитивачи руководе тимовима испитивача и осталим ангажованим особама везано за провођење испита.

(5) Ниједан испитивач не смије бити кандидат који ће полагати испите или бити повезан са било којим кандидатом или кандидатима који ће изаћи на испит. Термин „повезано лице“ дефинисан је IFAC-овим правилима (нпр. у Међународном кодексу етике за професионалне рачуновође и Међународним стандардима ревизије).

V. Технички дизајн испита

Члан 6.

(1) Испити, требају бити супериорни у погледу техничког дизајна. Питања морају бити оригинална, добро написана и не смију бити двосмислена.

(2) Испити требају бити усклађени с наставним планом и програмом и садржавати јасну импликацију нивоа разумијевања и способности који се од кандидата очекују везано за теме чије се познавање провјерава.

- (3) Из сигурносних разлога, испитна питања везана за практичне (рачунске) аспекте предмета који полагају морају захтијевати од кандидата да демонстрирају како се техника примјењује, а не да наведу карактеристике технике.
- (4) Код предмета или тема које захтијевају описе (дескриптивни су), као што је ревизија или информациони системи, испитивач може да се одлучи за студије случаја (case study), или сценарије и да постави питања заснована на њима.
- (5) Испитивач може такође поставити питања кандидатима да објасне како би они нешто урадили, или да наведу примјере ставки. Све то пружа већи доказ о знању кандидата него питања која захтијевају пуко понављање научених чињеница из уџбеника.

VI. Прелазне и завршне одредбе

Члан 7.

- (1) Ова одлука ступа на снагу и примјењује се од 11.2.2020., а иста ће се објавити у Службеном гласнику БиХ и web страници Комисије.
- (2) Ступањем на снагу ове одлуке престаје важити Одлука о јединственом програму за тестирање - испите нових рачуновођа број 2-5/06 („Службени гласник БиХ”, бр 81/06).

У Мостару, 10.2.2020.

Број:3-3/20

Предсједавајући Комисије

Аугустин Мишић, dipl.oec.